

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Οι αφηγηματικές τεχνικές αποτελούν και κειμενικούς δείκτες (γλωσσικές επιλογές του συγγραφέα για την απόδειξη μιας θέσης).

Οι αφηγηματικές τεχνικές είναι οι ακόλουθες :

Το είδος του αφηγητή

α) ομοδιηγητικός και β) ετεροδιηγητικός

Όταν είναι ομοδιηγητικός παίρνει μέρος στα γεγονότα είτε ως πρωταγωνιστής είτε ως αυτόπτης μάρτυρας . Όταν μάλιστα είναι ο βασικός ήρωας , που πρωταγωνιστεί, χαρακτηρίζεται ως **αυτοδιηγητικός** .

Όταν είναι ετεροδιηγητικός , δε συμμετέχει καθόλου στα δρώμενα.

Παραδείγματα:

- 1) Τραβήχτηκα ως την είσοδο τ' αμπριού κ' είδα το φεγγάρι τ' αυγουστιάτικο να τρέχει μέσα στο χαράκωμα σαν σε φωτοκανάλι. Συλλόγιέμαι το θρύλο της νησιώποσας κοπέλας που κεντούσε προκιά στ' αυγουστιάτικο φεγγάρι, περιμένοντας πάν' από το δύμα του καλό της, να δει το πανί του στο πέλαγο. «Η ζωή εν τάφω» - Ομοδιηγητικός αυτοδιηγητικός αφηγητής.
- 2) Το θυγατρίον, το οποίον μόλις είχεν ησυχάσει προ μικρού, άρχισε να βήχη εκ νέου οδυνηρώς. Είχεν έλθει ασθενικόν εις τον κόδαμον, και προσέπι, φαινεται ότι είχε κρυώσει την τρίτην ημέραν, εις τα «κολυμπίδια», όταν το είχαν λούσει εντός της σκάφης, και κακός βήχας το είχε κολλήσει. « Η φόνισσα » - Ετεροδιηγητικός αφηγητής.

Σύμφωνα με το **αφηγηματικό επίπεδο**

α) ενδοδιηγητικός β) εξωδιηγητικός γ) μεταδιηγητικός.

Όταν ο αφηγητής είναι ενδοδιηγητικός , τότε αφηγείται γεγονότα , που ανήκουν στη βασική αφήγηση.

Όταν είναι εξωδιηγητικός , αφηγείται γεγονότα ανοίκεια προς τη βασική αφήγηση (πρόλογοι...).

Όταν είναι μεταδιηγητικός, τότε αφηγείται γεγονότα μιας αφήγησης , που εντάσσεται στη βασική αφήγηση και λέγεται εγκιβωτισμένη αφήγηση.

Οι δύο βασικοί τύποι αφηγητή

α) Πρωταγωνιστής β) Παντογνώστης

Ο πρωταγωνιστής αφηγητής αφηγείται την ιστορία του σε α' πρόσωπο. Όταν ταυτίζεται με τον συγγραφέα είναι Πρωταγωνιστής – αυτοδιηγητικός. Όταν είναι δευτερεύον πρόσωπο, δεν είναι ο βασικός ήρωας και δεν ταυτίζεται με τον συγγραφέα είναι απλά Πρωταγωνιστής – δραματοποιημένος.

Ο παντογνώστης αφηγητής αφηγείται την ιστορία σε γ' πρόσωπο. Δεν αφηγείται μόνο από τη σκοπιά ενός ήρωα, όπως κάνει ο Πρωταγωνιστής αφηγητής, αλλά γνωρίζει τα πάντα για όλα τα πρόσωπα και τις καταστάσεις. Επίσης, δεν αποτελεί έναν από τους ήρωες της αφήγησης.

Η οπτική γωνία

Η οπτική γωνία στον **Πρωταγωνιστή αφηγητή** είναι **περιορισμένη**, γιατί ο αφηγητής περιγράφει τα γεγονότα μονοδιάστατα από την πλευρά ενός ήρωα.

Η οπτική γωνία στον **Παντογνώστη αφηγητή** είναι **διευρυμένη** γιατί ο αφηγητής περιγράφει τα γεγονότα χωρίς να τα βλέπει μέσα από τα μάτια ενός μόνο ήρωα και μπορεί να κινείται σε όλους τους χώρους της αφήγησης και γνωρίζει και σχολιάζει τα πάντα.

Εστίαση

Η εστίαση αναφέρεται στη σχέση, που έχει ο αφηγητής με τους ήρωες της αφήγησης.

Στον **Πρωταγωνιστή αφηγητή**, η εστίαση είναι α) **εσωτερική** και β) **εξωτερική**.

Εσωτερική εστίαση υπάρχει, όταν ο αφηγητής **ξέρει** όσα και τα πρόσωπα της ιστορίας – αφήγησης.

Εξωτερική εστίαση υπάρχει, όταν ο αφηγητής **ξέρει** λιγότερα από τα πρόσωπα της ιστορίας – αφήγησης.

Στον **Παντογνώστη αφηγητή**, η εστίαση είναι **μηδενική**.

Μηδενική εστίαση υπάρχει, όταν ο αφηγητής **ξέρει** **περισσότερα** από τα πρόσωπα της ιστορίας και αυτό συμβαίνει, διότι δεν εστιάζει πουθενά και έχει τη γενικότερη εποπτεία και θέση των γεγονότων.

Χρόνος αφήγησης

A. Ο χρόνος της αφήγησης, όσον αφορά στη σειρά των γεγονότων :

1. **Ευθύγραμμη – Γραμμική αφήγηση** : Όταν ο συγγραφέας αναφέρει τα γεγονότα, με την κανονική ιστορική – χρονολογική σειρά κατά την οποία διεξήχθησαν.
2. **Αναχρονίες**, οι οποίες είναι α) **αναδρομική** αφήγηση(αναδρομή) β) **προδρομική** αφήγηση (πρόληψη)
3. **Αναδρομική αφήγηση** υπάρχει, όταν ο συγγραφέας εγκαταλείπει για λίγο την ευθύγραμμη – ομαλή αφήγηση των γεγονότων και κάποια αναφορά σε παρελθόντα γεγονότα. Σαφώς, μετά επανέρχεται στην κανονική του εξιστόρηση.

4. **Προδρομική** αφήγηση υπάρχει , όταν ο συγγραφέας εγκαταλείπει για λίγο την ευθύγραμμη – ομαλή αφήγηση των γεγονότων και **κάνει κάποια αναφορά για το τι θα επακολουθήσει στο μέλλον.**
5. **In medias res** , όταν ο συγγραφέας ξεκινάει την αφήγησή του από τα μέσα της **ιστορίας**, από το πιο σημαντικό σημείο , για να κεντρίσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη και για να μην κουράσει τον δέκτη.
6. **Εγκιβωτισμένη αφήγηση (εγκιβωτισμός)** , είναι μια αφήγηση ολοκληρωμένη, που έχει αρχή – μέση – τέλος και βρίσκεται μέσα στη βασική αφήγηση. Μόλις ο συγγραφέας ολοκληρώσει πλήρως την εγκιβωτισμένη αφήγηση , προχωράει στην ροή της κανονικής ιστορίας. Δεν προσιδίαζει δηλαδή με την αναδρομική αφήγηση.
7. **Παρέκβαση** υπάρχει όταν ο συγγραφέας κάνει αναφορά σε κάποιο άλλο θέμα, που δε σχετίζεται άμεσα με τη ροή της υπόθεσης και ανατρέπει προσωρινά την ευθύγραμμη αφήγηση.
8. **Προσικονομία** υπάρχει όταν ο συγγραφέας παρουσιάζει την πλοκή ενός έργου με τέτοιο τρόπο , ώστε να προετοιμάσει κατάλληλα και φυσικά τα επόμενα.
9. **Προϊδεασμός** υπάρχει όταν ο συγγραφέας προετοιμάζει ψυχολογικά τον αναγνώστη για το τι πρόκειται να ακολουθήσει.

B. Ο χρόνος της αφήγησης , όσον αφορά στη **διάρκεια των γεγονότων** ή **ρυθμός της αφήγησης** :

1. **Επιβράδυνση** υπάρχει , όταν γεγονότα , που είναι μεγάλης διάρκειας παρουσιάζονται με αργό τρόπο , για να επιτείνουν το ενδιαφέρον του αναγνώστη και συχνά για να αποκλιμακώσουν συναισθηματικά μια κατάσταση.
2. **Επιτάχυνση** υπάρχει , όταν γεγονότα μεγάλης διάρκειας παρουσιάζονται με συνοπτικό τρόπο, για να μην κουράσουν το δέκτη και να διατηρήσουν το ενδιαφέρον του αμείωτο.
3. **Παράλειψη** υπάρχει , όταν παραλείπονται γεγονότα , που δε σχετίζονται με το θέμα.
4. **Περίληψη** υπάρχει , όταν παρουσιάζονται συνοπτικά τα γεγονότα.
5. **Αφηγηματικό κενό** υπάρχει , όταν παραλείπονται γεγονότα της ιστορίας, που όμως δε δυσλειτουργούν την εξέλιξη της πλοκής.